

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/217/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014201137
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014201137.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobkyne: W. Z., nar. XX.XX.XXXX, S. XX/X, I., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPC/SOC/2014/935 zo dňa 19.11.2014, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/201/2014-30 zo dňa 29.04.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/201/2014-30 zo dňa 29.04.2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 11S/201/2014-30 zo dňa 29.04.2015 podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVODPC/SOC/2014/935 zo dňa 19.11.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“), ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odboru sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj len „prvostupňový správny orgán“) č. NR1/OPČ/SOC/2014/65434 zo dňa 16.09.2014 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) o nevyhovení žiadosti žalobkyne o vyhotovenie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom v zmysle § 16 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 447/2008 Z. z.“). Neúspešnej žalobkyňi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že predpokladom pre vydanie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom a pre vyhotovenie parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím je, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím podľa kritérií zákona č. 447/2008 Z. z. V preskúmvanej veci nie je sporné a z obsahu spisového materiálu

vyplýva, že zdravotný stav žalobkyne bol posudzovaný posudkovými lekármi, ktorí vypracovali lekárske posudky. Prvostupňový správny orgán vychádzal z lekárskeho posudku zo dňa 08.09.2014 vypracovaného podľa § 11 zákona č. 447/2008 Z. z., pričom posudkový lekár vychádzal z neurologického vyšetrenia žalobkyne zo dňa 14.01.2014, reumatologického vyšetrenia zo dňa 29.05.2014, rehabilitačného vyšetrenia zo dňa 03.01.2014, MR C chrbtice zo dňa 01.04.2014, urologického vyšetrenia zo dňa 02.05.2014 a 04.06.2014, z vyšetrenia z cievnej chirurgie zo dňa 05.03.2014, ako aj očné vyšetrenia zo dňa 04.06.2014. Posudkový lekár pri stanovení funkčného hodnotenia zdravotných postihnutí u žalobkyne ustálil diagnostické funkčné hodnotenie v súlade s § 12 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. tak, že jej určil tieto klinické diagnózy: Cervikobrachiálny syndróm, Sjögrenov sy, Raynaudov sy, Várix nôh bez zápalov a Myopia. Podľa prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. ustálil dva druhy zdravotného postihnutia, a to 1./ poruchy chrbtice degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice s mierou funkčnej poruchy 30% a 2./ systémové ochorenie spojiva s mierou funkčnej poruchy od 20%. Lekársky posudok zo dňa 08.09.2014 bol podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia, v ktorom posudkový lekár zohľadnil u žalobkyne viaceré funkčné poruchy, avšak vychádzajúc z § 12 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. jej určil mieru funkčnej poruchy na 30%. Obdobne postupoval aj žalovaný a vzhľadom na nové lekárske nálezy od neurológa a urológa podľa prílohy č. 3, kapitoly XII, oddiel A, bod 1 písm. b) zákona č. 447/2008 Z. z. určil, že u žalobkyne je miera funkčnej poruchy 30%. Krajský súd ďalej konštatoval, že vzhľadom na to, že podľa lekárskeho nálezov je miera funkčnej poruchy u žalobkyne menej ako 50% (je 30%), nebolo potrebné vypracovať komplexný posudok a s poukazom na § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. žalobkyňa nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa nespĺňa základnú zákonom stanovenú podmienku pre vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, aj keď na pojednávaní pred krajským súdom uviedla, že preukaz potrebuje na návštevy lekára, kam teraz chodí so sprievodcom.

Krajský súd mal za to, že oba správne orgány vychádzali zo všetkých dostupných odborných lekárskeho nálezov, ktoré sa v spise nachádzali v čase rozhodovania o žiadosti (odvolaní) žalobkyne a v súlade so zisteným stavom a zákonom ustálili, že nie je možné navyšovať mieru funkčnej poruchy v zmysle § 12 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o ďalšie funkčné poruchy, keďže tieto neovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že by u žalobkyne spôsobovali znevýhodnenie. Uviedol, že žalobkyňa podala žiadosť o vyhotovenie preukazu (§ 16 ods. 1, 2 zákona č. 447/2008 Z. z.), pričom príslušný správny orgán preskúmava a zaraďuje ochorenia žiadateľa podľa funkčných porúch. Zákon č. 447/2008 Z. z. v § 2 ods. 3 definuje ťažké zdravotné postihnutie ako zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%. Ak zákon stanovuje rozpätie pri zdravotnom postihnutí, posudkový lekár je odbornou osobou, ktorá určí zdravotné postihnutie podľa lekárskeho správ z medicínskeho hľadiska, teda posudkový lekár neurčuje diagnózu žiadateľa, ako sa mylne domnievala žalobkyňa, ale vychádza iba z určenej diagnózy a lekárskeho nálezov, v ktorom príslušný lekár opíše subjektívne ťažkosti pacienta a následne ustáli diagnózu.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že žalovaný rozhoduje o poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, krajský súd zdôraznil, že v zmysle uvedeného zákona sa určuje percentuálne miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa druhu zdravotného postihnutia žiadateľa. V prípade zákonov č. 461/2003 Z.z. a zákona č. 447/2008 Z.z. ide o diametrálne odlišné kritériá a výsledné hodnotenia nie je možné dávať do jednej roviny. Peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia môžu byť poskytnuté (ak spĺňa zákonné podmienky) aj osobe vykonávajúcej zárobkovú činnosť. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobkyne týkajúcu sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a dospel k záveru, že žalovaný riadne odôvodnil svoje rozhodnutie v ústavnom a zákonomnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci.

Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a žiadala preskúmať

zákonnosť postupu a napadnutého rozsudku krajského súdu ako aj napadnutého rozhodnutia žalovaného a na základe zisteného stavu navrhla nariadiť vo veci vykonanie nápravy a tiež žiadala spravodlivé rozhodnutie. Namietala, že žalovaný zamietol jej žiadosť o vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím aj napriek tomu, že nemohol vecne správne posúdiť nové kľúčové zdravotné nálezy, ktoré boli predložené krajskému súdu. Zástupca žalovaného nevyužil svoje právo, dokonca konanie celkom odignoroval, keď sa nedostavil na pojednávanie súdu a ani svoju účasť neospravedlnil. Ďalej namietala, že krajský súd nedisponuje poradenstvom z odboru zdravotníctva, ani nemal k dispozícii žiadny nový posudok zamietajúci jej nárok v zmysle nových skutočností a preto nepovažovala napadnutý rozsudok krajského súdu za zákonný, lebo v ňom nie je ani zmienka o nových nálezoch. Nález z hospitalizácie na neurologickom oddelení zo dňa 11.03.2015 jasne potvrdzuje zlý zdravotný stav žalobkyne, keďže: „objektívne neurologicky dominuje porucha chôdze a kinetiky driekovej chrbtice s výrazným spolupodielom funkcionálnych prejavov.“ Ide o nový nález, hoci žalobkyňa trpí touto chorobou už osem rokov. Tento nález toto tvrdenie celkom vyvracia tvrdenie žalovaného v lekárskom posudku, podľa ktorého jej miera funkčnej poruchy dosahuje iba 30%. K odvolaniu žalobkyňa priložila 9 nálezov o jej chronických ochoreniach. Vidí na jeden meter, trpí chronickou antrumgastritídou so silným zápalovým procesom, sprevádzanou vysokým rizikom prepuknutia rakoviny. Stav aj počas liečby prepukol zo stredne ťažkej do ťažkej chronickej reaktívnej formy. Ďalej má únik moču, časté migrény, neútlíšiteľné bolesti na rôznych miestach tela, cievne nedokrvovanie končatín. Toto všetko podľa jej názoru aj pri objektívnom posúdení presiahne mieru funkčnej poruchy 50%. Poukázala aj na to, že je samoživiteľkou rodiny pri invalidnom dôchodku v sume 156 eur mesačne. Trvala na vydaní preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, lebo ju cestovné náklady veľmi zaťažujú, chodí až k siedmim odborným lekárom, hradí rôzne lieky, účty, školu pre 14 ročného syna a ešte stravu. Všetky ochorenia ju znevýhodňujú oproti bežnej žene v jej veku.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Mal za to, že žalovaný pri vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaného vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a svojím postupom neporušil zákon a preto krajský súd vo veci správne a zákonne rozhodol. Vzhľadom na to, že žalobkyňa v odvolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu odkazuje na lekárske správy a nálezy vydané po 19.11.2014, teda po vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaného, žalovaný sa z objektívnych dôvodov k týmto materiálom nemohol v rámci správneho konania vyjadriť. V lekárskejších posudkoch správnych orgánov oboch stupňov sú uvedené lekárske správy a nálezy, na ktoré bolo v správnom konaní prihliadnuté a na základe nich bolo stanovené, že žalobkyňa nie je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Lekársky nález neurológa zo dňa 11.03.2015 bol vydaný takmer po piatich mesiacoch od vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného. Zákon č. 447/2008 Z. z. nerieši finančný nedostatok (hmotnú núdzu), túto otázku rieši zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 417/2013 Z. z.“). Ak má žalobkyňa finančné problémy, môže požiadať o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke. Žalovaný tiež uviedol, že na základe zdravotného poistenia fyzickým osobám na prevoz do a zo zdravotníckeho zariadenia možno poskytnúť sanitku na náklady zdravotnej poisťovne.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného a prvostupňového správneho orgánu o nevyhovení žiadosti žalobkyne zo dňa 04.06.2014 o vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

Vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím upravuje zákon č. 447/2008 Z. z.

Podľa § 16 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. , fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím príslušný orgán vyhotoví preukaz, ak z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom sa vyhotovuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ak je odkázaná na sprievodcu podľa § 14 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z.

Podľa § 14 ods. 10 veta prvá zákona č. 447/2008 Z. z. , fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu, ak je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby alebo na pomoc psa so špeciálnym výcvikom pri zabezpečovaní pohybu, orientácie a komunikácie so spoločenským prostredím.

Podľa § 2 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. , ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%. Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

Podľa § 12 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu posudkový lekár určuje mieru funkčnej poruchy v desiatkach percent podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 3. Ak má fyzická osoba viac funkčných porúch, miera funkčnej poruchy sa určí podľa miery funkčnej poruchy zodpovedajúcej druhu zdravotného postihnutia s najvyšším percentuálnym ohodnotením. Mieru funkčnej poruchy určenej podľa odsekov 1 a 2 možno zvýšiť o 10% s prihliadnutím na ďalšie funkčné poruchy, ktoré ovplyvňujú zdravotné postihnutie s najvyšším percentuálnym ohodnotením tak, že spôsobujú znevýhodnenie.

Podkladom pre rozhodovanie o žiadosti žalobkyne o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom bol lekársky posudok posudkového lekára prvostupňového správneho orgánu zo dňa 08.09.2014, dodatok k lekárskeму posudku zo dňa 07.10.2014 a lekársky posudok žalovaného zo dňa 18.11.2014. Posudkový lekár prvostupňového správneho orgánu v lekárskom posudku zo dňa 08.09.2014 zohľadnil viaceré funkčné poruchy u žalobkyne. Za rozhodujúce zdravotné postihnutia určil: 1. poruchy chrbtice, degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách so strednou poruchou dynamiky a statiky chrbtice s mierou funkčnej poruchy 30% a 2. systémové ochorenie spojiva s mierou funkčnej poruchy od 20%. Vzhľadom na tieto skutočnosti posudkový lekár určil mieru funkčnej poruchy žalobkyne na 30 %.

Posudkový lekár žalovaného v lekárskom posudku zo dňa 18.11.2014 posúdil aj nové lekárske nálezy od anesteziologičky MUDr. I. zo dňa 10.07.2014, neurologičky MUDr. D. zo dňa 14.07.2014 a urológa MUDr. I. zo dňa 23.09.2014 a zhodne ako prvostupňový správny orgán dospel k záveru, že miera funkčnej poruchy žalobkyne je 30% podľa kapitoly XII, oddiel A, bod 1 písm. b) prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. Posudkový lekár žalovaného v uvedenom posudku konštatoval, že žalobkyňa „...je samostatne mobilná, bez opory, bez pohybového deficitu, so súmerným postojom a chôdzou, je srdcovo kompenzovaná...“.

Pre určenie miery funkčnej poruchy je podstatná miera funkčnej poruchy pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí. Z administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že u žalobkyne sú ním poruchy chrbtice. Žalobkyňa žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili vydané lekárske posudky, v správnom konaní neuviedla. Odvolací súd preto nepovažoval za dôvodné jej tvrdenie, že jej zdravotné ťažkosti odôvodňujú vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

V súvislosti s lekáorskými správami a lekáorskými nálezmi, ktoré žalobkyňa priložila k odvolaniu proti napadnutému rozsudku krajského súdu, odvolací súd uvádza, že žalovaný a ani odvolací súd na ne

nemohol prihladiť z dôvodu, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. súd preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania rozhodnutia žalovaného, teda ku dňu 19.11.2014 (§ 250i ods. 1 O.s.p.). To znamená, že lekárske správy a nálezy z neskoršieho obdobia, pripojené žalobkyňou k odvolaniu proti napadnutému rozsudku krajského súdu (lekársky nález z hospitalizácie na neurologickom oddelení zo dňa 11.03.2015, lekárske správy zo dňa 17.03.2015, 20.07.2015, 17.09.2015), nemajú pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia právny význam a mohli by byť podkladom len pre prípadné nové správne konanie o novej žiadosti vo veci vydania preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom v zmysle § 16 zákona č. 447/2008 Z. z.

K ďalším žalobkyňou predloženým lekárske správy a nálezom je potrebné uviesť, že správu z urologického vyšetrenia zo dňa 23.09.2014 posudkový lekár žalovaného zohľadnil v posudku zo dňa 18.11.2014 a pokiaľ ide správu od MUDr. D., mal posudkový lekár žalovaného od nej k dispozícii novší lekársky nález zo dňa 14.07.2014 a zohľadnil ho pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne. Ani lekárske správy zo dňa 06.10.2009 a 05.11.2009 nemajú vplyv na závery lekárskeho posudku, nakoľko sú takmer päť rokov staré a netýkajú sa rozhodujúceho zdravotného postihnutia žalobkyne.

Odvolacím súdom nebolo zistené ani pochybenie v postupe žalovaného, či prvostupňového správneho orgánu, keď v dostatočnom rozsahu zistili okolnosti rozhodujúce pre posúdenie žiadosti žalobkyne o vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom. Závery posudkov neboli spochybnené inými lekárske správy, ktoré by boli vydané pred dňom vydania napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Podľa posudkov žalobkyňa nie je odkázaná na pomoc inej osoby pri zabezpečovaní pohybu, orientácie alebo komunikácie so spoločenským prostredím. Nesplňa preto zákonom stanovené kritériá pre vydanie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom.

V súvislosti s námietkou finančných problémov odvolací súd uvádza, že v takom prípade žalobkyňa môže podať žiadosť o poskytnutie dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z.; v konaní o žiadosti o vydanie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom nie sú správne orgány oprávnené posudzovať, či sa žalobkyňa nachádza v hmotnej núdzi.

Z vyššie uvedených dôvodov považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu za súladný so zákonom a preto ho podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná, preto jej odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 250k ods. 1 a § 246c O.s.p.). Žalovaný nemá zo zákona nárok na ich náhradu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.